Poštnina plačana v gotovini.

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA KRANJA, OKRAJEV KRANJ-OKOLICA IN KAMNIK

Leto IV. Št. 44 | Kranj, 31. oktobra 1951 | Cena din 5·—

V. redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora Kranj-okolica

V soboto dopoldne je bilo v dvorani Okrajnega doma v Kranju V. redno zasedanje OLO Kranj-okolice, ki se ga je od 95 udeležilo 89 odbornikov, kot gosta pa zvezni poslanec Andrej Brovč in Anton Kržišnik, podpredsednik Ljudske skupščine LRS. Po uvodnih formalnostih je podal gospodarsko-politično poročilo tov. Andrej Babič, predsednik IO OLO, ki je med drugim naglasil, da smo v kranjskem okoliškem okraju že popolnoma sprostili trgovino, za kar je bilo potrebno reorganizirati trgovsko omrežje in ga prilagoditi novim potrebam trga. Tako imamo sedaj 2 grosistična podjetja, ki spadata pod pristojnost OLO, vsa druga: 111 poslovalnic na drobno, 50 kmetijskih zadrug s 67 obrati, 1 medzadružno trgovsko podjetje, 52 mestnih, krajevnih in zadružnih gostinskih obratov in 20 zakupnih in 56 zasebnih gostišč pa so prevzeli KLO in MLO. V privatnem lastništvu je še precej gostišč, ki pa po večini vsled majhnega prometa le životarijo, čeprav bi tujskemu prometu lahko znatno koristila. Sedaj so le v škodo lokalnemu gospodarstvu. Gostline kot na primer v Naklem, Trsteniku, Smledniku, Velesovem in drugod bi bilo treba vključiti v socialistični sektor; v docela kmetijskih predelih pa naj bi jih prevzelo v upravljanje KZ. Lokalna podjetja je potrebno utrditi in razširiti. Tako se je pokazala potreba po novih pekarnah v Predvoru, Železnikih itd.

V prodaji krompirja so se pojavile tendence, da nekateri kmetje ovirajo nakup vsled špekulativnih nagibov, ker hočejo s tem doseči višjo ceno. Ukrepi, storjeni za utrditev našega gospodarstva in znižanja cen, pa bodo te špekulacije preprečili in razočarali vse, ki se jih skušajo posluževati. Doslej so KZ in druga trg. podjetja odkupila 220 vagonov krompirja po ceni od 8 do 10 din, še posebej pa 17 vagonov semenskega krompirja. Pri plačilu davkov je še precej zaostanka. Vestno jih plačujejo v KLO Trata, Sv. Ana, Kovorju Dupljah, Zmincu, Bukovici in Železnikih medtem ko so v tem pogledu zelo malomarni v Cerkljah, Mavčičah, Brnikih, pa tudi drugod.

Lokalno gradbinstvo bo oživelo. V Kranju bo prišlo najbrž do združitve mestnega in okrajnega gradbnega podjetja, v Tržiču in Škofji Loki pa se bodo združila remontna in gradbena podjetja, da se poživi grajenje. V vidu imajo zidavo 300 delavskih hiš po naših industrijskih središčih, in sicer s pomočjo investicijskega posojila. Že letos so ga izkoristili 5,370.000 din. Pri gradbincih, pa tudi pri drugih obrtnikih se pojavlja šušmarstvo, ki ga bo treba v kalj zatreti, ker je v veliko škodo našemu lokalnemu gospodarstvu.

Jesenska setev je v glavnem končana; posejanih je prav toliko ozimnih žit, kakor doslej. V Kranju, Brnikih, Naklem in na Trati so očistili in razkužili 205.000 kg semenskega žita, s katerim je posejanih 1105 ha njiv, to je za 100 odstotkov več kot lani. Kmečke delovne zadruge, ki so lani prejele od Semenarne holandski krompir, so ga letos prodale oz. ga še bodo prodale 400 ton, razen tega pa so ga še prihranile dovolj za seme in sicer za 100 ha njiv. Pri akcijah za zatiranje koloradskega hrošča je letos sodelovalo okroglo 55.000 ljudi.

Tovariš Babič je nato podrobno obrazložil važnost združitve manjših krajevnih ljudskih odborov z večjimi, ki bodo tako predstavljali močna gospodarska in kulturna središča na našem podeželju. Od dosedanjih 50 KLO in 2 MLO predvideva novi predlog le 25 občinskih ljudskih odborov in 2 MLO. Največji občinski ljudski odbori bodo na Trati, Šenčurju in Cerkljah, ki bodo imeli cca po 4.000 prebivalcev, medtem ko bodo najmanjši v Davči, Lešah, na Jezerskem in Hotavljah, šteli manj kakor 1.000 prebivalcev.

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Najboljši v IV. mesecu tekmovanja za 10-letnico JA

Vedno večji uspehi v tekmovanju potrjujejo ne samo veliko prizadevnost v izpolnjevanju vsakodnevnih proizvodnih nalog, ampak tudi zelo veliko zanimanje za naloge izvenarmadne vzgoje, ki ji to tekmovanje posveča največjo pozornost.

V četrtem mesecu je v prvi skupini tekmovalcev v republiškem merilu zasluženo zmagalo podjetje „Kamnik", ki bo za ta uspeh prejelo prehodno nagrado — puško. Na tretjem mestu pa je tovarna „Sava", ki bo tudi v končnem vrstnem redu nedvomno na vrhu lestvice najboljših delovnih kolektivov v Sloveniji.

V skupini društev in organizacij pa so bili med drugimi pohvaljeni tudi gasilska organizacija v Kranju, strelska družina z Visokega, smučarski klub na Jezerskem, Telovadno društvo Tržič in oba kranjska okrajna odbora.

Pred frontnimi volitvami v Kamniku

Na seji okrajnega odbora OF v Kamniku so pred nedavnim ugotovili, da so frontni aktivisti precej šablonsko opravljali svoje naloge. O novih gospodarskih ukrepih so enako govorili kmetu kakor delavcu, dasi bi bilo potrebno na primer na vasi več besed o KDZ in KZ in koristih socialističnega gospodarstva na sploh ter o oblikah socialističnega gospodarstva, z ozirom na specifičnost kraja. Skratka: pri politični vzgoji so premalo upoštevali, kakšne ljudi imajo pred seboj.

Ugotovili so tudi, da se je treba tesno povezati z društvi in množičnimi organizacijami ter jim pri njihovem delu pomagati. Sedaj, v času izobraževalnih tečajev, naj bi Fronta prevzela predvsem mobilizacijsko vlogo.

Ker so na vidiku volitve v osnovne frontne odbore, so na seji razpravljali zlasti o tem. Za kandidate nameravajo predlagati res politično trdne in vsestransko razgledane ljudi. Volitve bodo združene z občnimi zbori frontnih organizacij in tu bodo stari odbori prikazali stanje frontne organizacije oziroma njene šibke in dobre strani, kar bo novemu odboru olajšalo delo.

Letošnje volitve v frontne odbore bodo združene s pripravami za volitve v občinske ljudske odbore. Tovariš Jakob Žen, predsednik OO OF je opozoril tudi na to, da je treba sedaj ljudem tolmačiti koristi komasacije KLO, kakor morajo sploh frontni aktivisti vseskozi gledati, da bodo ljudje pravilno razumeli vsak nov ukrep naše oblasti.

Ker doslej vas še ni dosti prispevala za gradnjo Kulturnega doma v Trstu, bo delo frontnih aktivistov tudi v tej smeri pomembno.

Izvolili so še komisijo, ki naj bi pregledala frontne odbore in predlagala združitev tam, kjer se razdelitev ni obnesla, in ob koncu sklenili, da je treba poživiti Ljudske inšpekcije, katerih delo je pri novih gospodarskih ukrepih še bolj potrebno.

„Inteks" se je prehitel

Pravzaprav ni nikogar presenetilo, da je „Inteks" predčasno izpolnil petletko. Vsa leta doslej smo bili tega navajeni. In prav temu se ima sedaj podjetje zahvaliti, da je med tekstilnimi tovarnami v Sloveniji četrto, ki je izpolnilo svoj petletni proizvodni in finančni plan.

Tkalke, ki že od jeseni 1949 delajo za drugo petletko.

Že lani do decembra je petnajst delavcev izpolnilo petletko — po večini so bile to tkalke. Doslej je število „petletnikov" naraslo že na 118; v predilnici jih je 30, v tkalnici 75, v apreturi pa 13. Dasi so na papirju te številke neznatne, je njih vsebina bogata: sestavlja jih spretnost, pridnost, požrtvovalnost in vestnost. Koliko nas pozna Vero Štempiharjevo, 24 kratno udarnico, ki je lani 1. decembra izpolnila petletko? Ali Maro Jančičevo, čistilko blaga — 22 kratno udarnico, ali Manco Rehbergarjevo, previjalko — 21 kratno udarnico, pa Pavlo Brglezovo, ki je lani v drugem polletju dobila naslov najboljše tkalke v Jugoslaviji? Še lepo število zelo prizadevnih bi lahko navedli.

Ves kolektiv pa je večal produktivnost z brigadnimi tekmovanji. V prvi polovici preteklega leta je na primer Jurišna brigada v tkalnici dobila celo naziv najboljše brigade v državi ter naslov najboljše tkalske brigade II. kategorije v Sloveniji. Vrsti odlikovanj, oziroma priznanj, ki so si jih skozi vsa leta priborile tkalke, pa se pridružujejo še uspehi predilcev, dasi so se morali ti boriti z velikimi težavami. Stalno menjavanje surovin in pogosti bolezenski izostanki so uspehe zavirali, kljub temu pa je brigada Francke Osel med 26 tekmujočimi predilniškimi brigadami v Sloveniji lani, zasedla I. mesto. V oplemenjevalnici sicer delavci nimajo možnosti za tekmovanje po brigadnem sistemu, ker je delo v oddelkih zelo različno, vendar so tudi tu vsi skrbeli za kvaliteto in pri delu hiteli. Tekmovalni polet vseskozi ni vpadel, in kar je posebno razveseljivo, 42% najboljših tekmovalcev je mladincev.

K predčasni izpolnitvi petletke pa so veliko pripomogli tudi racionalizatorji, ki so prihranili podjetju 799.845 din, monterji pa z naglo prestavitvijo strojev v novo, najmodernejšo predilnico z vsemi potrebnimi klimatskimi grelci — 1,317.950 din. Namesto 8 ur so delali tudi 16 do 24 ur, da bi bil zastoj predilnice čim manjši. Po mnenju švicarskega strokovnjaka, ki je v tem času montiral v „Inteksu" 4 nove predilniške stroje, bi njihovi strokovnjaki prestavljali stroje nad 17 tisoč ur, medtem ko so jih domači monterji s pomočjo predilniških mojstrov, preddelavcev in delavcev, prestavili v 25 dneh.

Francka Vodopivec — med prvimi prva

In kakšne so racionalizacije v prvi petletki? Ivan Bogataj in Stanko Šemrov sta preuredila odvajalno cev pri ventilatorju v predilnici, in tako onemogočila, da bi s smetmi in prahom uhajali tudi bombažni kosmiči. Ing. Franc Smolnik je skonstruiral ogrevalni aparat za vodo, tehnični vodja tovarne Miran Novak in Miro Ravnikar sta rekonstruirala transportno verigo, Franc Kolman pa je izvedel kondenzatorje na grobih flayerjih. Vsem naštetim so racionalizacije priznane, je pa še nekaj takih primerov, ki so še v pretresu.

Seveda sta zadnje leto doprinesla svoj delež k uspehom tudi delavski svet in upravni odbor, ki sta na sestankih zmeraj pretresala proizvodna vprašanja in v tem pogledu pravilno usmerjala delo vsega kolektiva.

Mar ni to dokaz socialistične zavesti naših zadružnikov?

V članku „Ob prehodu na novi sistem — še večja odgovornost trgovine", objavljenem v nedeljski številki Slov. poročevalca, beremo, da so državna posestva in kmečke delovne zadruge začele zadnji čas zlasti v intervenciji pri krompirju precej popuščati in celo blago zadrževati, ker čakajo na višje cene.

Ta očitek vsekakor ni umesten za zadruge kranjskega okraja, ki so preko svojega trgovskega podjetja pri Zadružnem skladu, doslej odprodale od predvidenih 169 vagonov že 134 vagonov krompirja. Od tega samo v mesecu oktobru 49 vagonov.

Poglejmo, komu vse so dobavile krompir! Jeseniški kovinarji odnosno potrošniki so ga dobili od kranjskih zadružnikov 169 ton, graditelji hidrocentrale Moste - Žirovnica 25 ton, potrošniki na Bledu 13 ton, tudi slavnih kroparskih kovačev zadružniki niso pozabili: dali so jim 25 ton krompirja, Tržičani so ga prejeli 22 ton, kranjski potrošniki 99 ton, ljubljanski 42 ton, JA 18 ton, žirovski čevljarji 35 ton, škofjeloške ustanove in potrošniki 41 ton, zdravilišče Golnik 15 ton; celo trboveljski rudarji so ga nekaj dobili.

Posebno pohvalo zasluži kmečka delovna zadruga na Jezerskem, ki se je obvezala, čeprav je v poljedelskem pogledu pasivna, da bo oskrbela s krompirjem vse sindikalne počitniške domove v svojem kraju.

Krompir so zadruge prodale po rednih tržnih cenah 8—10 din za kg, razen zgodnjega krompirja, pri čigar prodaji pa so močno vplivale na znižanje cene. Z njihovo intervencijo je na primer na Jesenicah padla cena zgodnjemu krompirju v enem dnevu od 40 na 23 din.

Kmečke delovne zadruge so razen tega oddale cca 30 vagonov prvovrstnega semenskega krompirja Semenarni Slovenije. Niso pa še prenehale z dovozom, tako da bodo svoj plan — 40 vagonov — nedvomno izpolnile. Za semenski krompir so prejeli zadružniki že lepe vsote, saj jim ga je Semenarna plačevala po 12 din za kg in jim dodala še 3—6 din premije, poleg 15% v bonih. Od vseh 20 zadrug v okraju je le ena prodala krompir po nekoliko višji ceni in to brez vednosti Zadružnega sklada.

Kot protiuslugo za tako visoko socialistično zavest, bodo zadruge, ki jim manjka žita, prejele od Sveta za blagovni promet več vagonov pšenice po nižji ceni.

Upajmo, da bo dobremu zgledu zadružnikov sledil tudi privatni sektor in oskrbel naše industrijske centre z viški krompirja — in to po zmernih cenah, ki se jim sedaj še marsikdo zoperstavlja.

V GODIČU IN MORAVČAH BODO UREDILI SADNI DREVESNICI

Že dve leti se v vaseh kamniškega okraja govori, da bi bilo dobro zamenjati staro sadno drevje z novim in zato urediti sadne drevesnice. Na letnih zborih kmetijskih zadrug so skoraj povsod sklenili, da jih ustanovijo. Vendar je vse doslej ostalo le pri sklepih. Prvi, ki se resno pripravljajo na ureditev drevesnic, so v Godiču in Moravčah. V Godiču jo bodo imeli na bivši ekonomiji LIP, v Moravčah pa na zadružni ekonomiji. Obema zadrugama bosta z nasveti in praktičnimi navodili pomagala tamkajšnja šolska upravitelja. Drevesnice bodo kmalu uredili tudi drugod.

Vsi delajo, samo fronta se ne razživi

Ko stopamo v zimsko sezono, oživljajo domala vsi prostori škofjeloških društvev in organizacij. Mestni odbor AFŽ je že sedaj skupaj z mestnim svetom Zveze pionirjev pokrenil vse potrebno za čimbolj uspešno izvedbo Novoletne jelke. Priprave za organizacijo materialnih in finančnih sredstev so v polnem teku. Planinsko društvo že pridno ureja notranjost svoje nove planinske postojanke na Lubniku, člani Telovadnega društva pa se vse bolj intenzivno oklepajo telovadnice, kjer se redno in v velikem številu telesno vzgajajo.

Le delo frontnih organizacij v Škofji Loki še ni krenilo z mrtve točke. Izjemo dela samo II. kvart, ki je v četrtek 25. oktobra uspešno izvedel množični sestanek. Nabito polna dvorana v šoli potrjuje, da se članstvo zaveda svojih dolžnosti do Fronte, in da se zanima za današnjo družbeno problematiko, če jih kdo prav pritegne. To potrjuje tudi živahna diskusija po političnem in gospodarskem referatu. Frontovci so se zanimali za svetovno politične probleme in za domačo problematiko, posebno v zvezi z novim finančnim sistemom. Prav lepo so rešili vprašanje hišnih zaupnikov.

Kvartnemu odboru bi priporočali, da še bolj poživi stik s člani, ker bo le na ta način delo uspešno.

DOGODKI DOMA

Pri Vuhredu, v najožji dolini reke Drave bodo zgradili novo — tretjo elektrarno v gornjem toku Drave pri nas. Gradnja nove elektrarne — stala bo med elektrarno Vuzenica, ki je še v gradnji in elektrarno Fala — bo trajalo več let. Po svoji zmogljivosti bo hidrocentrala Vuhred enaka hidrocentrali Mariborski otok.

V Beogradu je senat Okrožnega sodišča obsodil 14 sovjetskih vohunov — ing. Branka Putnika na smrt z ustrelitvijo, druge pa od 3 let strogega zapora do dosmrtne ječe.

Reška rafinerija nafte je letos izvozila v tujino znatne količine svojih proizvodov. Plan izvoza je letos celo nekoliko presežen. Za proizvode reške rafinerije se zanimajo Nemčija, Avstrija, Italija in Finska.

Nylon nogavice je začela izdelovati tovarna nogavic v Savljah pri Ljubljani. Po neštetih poizkusih z izdelavo in barvanjem je kolektivu le uspelo izdelati takšne nylon nogavice, kakršne si naše ženske želijo. Če bodo dobili obljubljeno prejo, bo domačih nylon nogavic kmalu dovolj.

Novo tovarno aluminijevih izdelkov, dvakrat večjo od tovarne „Rado Končar", gradijo v Šibeniku. Še v juliju so stale na velikem gradbišču le barake in nekaj zabojev z orodjem, zdaj pa so že betonirali temelje obrata za elektrolizo ter zgradili del valjarne in več stranskih poslopij.

V Bitolju grade veliko tovarno usnja, ki bo predelovala surove kože drobnice. Tovarno hočejo dovršiti že prihodnje leto, zato bodo z gradnjo nadaljevali tudi pozimi. Za delo v prihodnjem letu je 30 milijonov dinarjev kredita.

Pred dnevi so v Osijeku na slovesen način izročili svojemu namenu prvo jugoslovansko tovarno mleka v prahu. Obrat bo v poletni sezoni dnevno predelal 45.000 litrov mleka; 30.000 litrov v prah, 15.000 litrov pa ga bo kondenziral. Novo tovarno bo preskrboval z mlekom predvsem agroindustrijski kombinat Belje.

Letošnji pridelek smokev v Dalmaciji, zlasti dobro so obrodile v okolici Trogira, računajo na 650—700 vagonov. Precej so jih prodali svežih, posušenih pa okrog 100 vagonov.

V Vojvodini je letos vstopilo v kmečke delovne zadruge že 5.500 kmečkih gospodarstev. Sedaj je v avtonomni pokrajini Vojvodini v 730 delovnih zadrugah 116.000 kmečkih gospodarstev.

Tovarna „Kamnik" prva v septemberskem tekmovanju

Glavni odbor Zveze borcev Slovenije je proglasil v septembru kot republiškega zmagovalca I. skupine v tekmovanju za 10. obletnico JA delovni kolektiv podj. „Kamnik" v Kamniku.

Pa si oglejmo kako in s kakšnim delom so si priborili to lepo zmago!

Konec septembra so v podjetju „Kamnik" uspešno zaključili tečaj za člane Protiletalske zaščite. Tečajniki so svoje znanje praktično dokazali na veliki, uspeli vaji, skupno z gojenci Predvojaške vzgoje. V enote Protiletalske zaščite so poleg mladine vključili tudi precej starejših delavcev in delavk, ki s svojimi izkušnjami iz prve in druge svetovne vojne mladini precej pomagajo. Z navodili in nasveti pa pomaga enotam tudi upravni odbor sindikalne podružnice, ki redno skrbi za njihovo delo.

Vaje protiletalske zaščite jemljejo vseskozi resno. Svoje znanje so ekipe preizkusile tudi pred strokovno komisijo, ki jih je odlično ocenila.

Gojenci Predvojaške vzgoje so kot vojaška enota branili podjetje pred „sovražnikom". Veščim in iznajdljivim mladincem je to prav dobro uspelo. Pri fizkulturi se urijo v prostem teku, v teku čez zapreke, metu bombe na določeno mesto, skoku v daljino, priredili pa so tudi kolesarsko tekmo in patrolni pohod v bojni opremi.

V slovo od mladincev, ki so šli služit vojaški rok, so priredili skupen izlet v partizanske kraje. Medsebojno tovarištvo se je s tem še poglobilo. Mladinci so ob tej priliki obljubili, da bodo čuvali v enotah naše vojske ugled svojega kolektiva.

Iz razprave na zasedanju OLO Kranj-okolica

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Razprava, ki je bila dokaj živa, posebno glede vprašanja združitve KLO v nove občinske ljudske odbore, je pokazala ozkosrčnost nekaterih starih odborov, ki zahtevajo samostojnost, čeprav nimajo zato tehtnih in trdnih razlogov. Nekje pa se ljudje upravičeno boje spojiti s sosedi, ker tam slabo gospodarijo. Tako pravijo za dosedanji KLO Cerklje, da ga upravlja „družinska kasta", ki je zatajila 40 ha zemlje in podobno. Takšne odbornike pa se lahko z novimi volitvami odstavi. V nadaljni diskusiji je zastopnik KLO Leše povedal, da so pri njih storili ljudje vse, da bi prišli do elektrike. Manjka jim le transformator. Apeliral je na OLO, da jim pomaga. Želeli bi, da bi bila vas elektrificirana na vseljudski praznik — 29. november.

Ob koncu je skupščina sprejela odločbe o spojitvi mestnega podjetja „Roleta" in „Okrajnega mizarskega podjetja" v eno, pod imenom „Okrajno podjetje Roleta — mizarstvo Kranj". Prav tako se združita „Okr. magazin" in „Prehrana" v „Trgovsko podjetje na veliko - Kokra". Na zasedanju so tov. Sirka razrešili dolžnosti direktorja zadružnega sklada, na njegovo mesto pa imenovali tov. Hafnerja. Za novega sodnika na okrajnem sodišču so izvolili dr. Marijana Ogrizka, a za novega sodnika za prekrške Marijana Bregarja.

Okrajna skupščina je nato sprejela vrsto sklepov, ki obetajo ob realizaciji močno izboljšanje predvsem v gospodarstvu.

TUDI ZADRUŽNICE SO SE ZGANILE

Žene-zadružnice kamniškega okraja so imele 1. oktobra I. konferenco, na kateri so izvolile okrajni odbor sekcije žena-zadružnic. Čeprav obisk ni bil dober, so navzoče sprejele koristne sklepe. Žene so začele takoj organizirati gospodinjske tečaje. Tak tečaj v Mostah že teče, v Krtini pa je že nad 30 prijav. Tečaje pa snujejo tudi drugod. Zadružnice so na konferenci izrazile željo, naj bi v glavnih okrajnih centrih organizirali tečaje za prvo pomoč domačim živalim. Rade bi tudi, da bi se njihovi otroci na osnovni šoli čimveč naučili o sadjarstvu, živinoreji in kmetijstvu. Za predsednico sekcije žena-zadružnic pri OZKZ Kamnik so izvolile tov. Ivico Paj iz KZZ Černele, za sekretarko pa tov. Anico Ivec iz Križa pri Komendi.

V zadnjih dneh po svetu

Zadnji teden je bil v mednarodnem političnem življenju zelo buren. V ospredju so bile predvsem volitve v angleški parlament. Tri dni pred volitvami je ves svet napeto pričakoval, kdo bo odslej vodil državno krmilo, Attles ali Churchill? Tako priprave kakor volitve so potekale s pravo angleško mirnostjo. Kljub velikim notranjim težavam, pa niso voditelji angleškega javnega življenja še nikoli toliko govorili o zunanji politiki, kakor pred temi volitvami. To je razumljivo, saj so se postojanke angleškega imperija v temeljih zamajale na najobčutljivejši točki, na Bližnjem in Srednjem vzhodu. Vsled vsega tega je svetovna javnost tako napeto pričakovala izid volitev. Vodja toryjevcev, Churchill, je pred volitvami obljubljal politiko „trde roke". Danes se marsikdo zaskrbljeno sprašuje, kakšna bo ta politika. Churchillova zmaga s 26 mandati večine nad laburisti, ga je spravila zopet na čelo Anglije, kljub njegovim 76 letom. Z napovedjo, da bo konservativna vlada preklicala zakon o nacionalizaciji industrije železa in jekla, bo doma naletela vsekakor na veliki odpor tiste mogočne sile, ki jo imajo laburisti, to je sindikat. Tudi v zunanji politiki bo kaj napeto, saj je znano, da je W. Churchill sodeloval skoraj v vseh vojnah, ki jih je vodila Anglija, od preloma med 19. in 20. stoletjem do sedaj. Gre namreč za vprašanje, ali bo ostarelemu in trdovratnemu toryjevcu uspelo zavreti naravni preces zatona nekdaj mogočnega britanskega imperija, ali pa se bo prav tu ta mogočnež — pošteno uštel.

V sporu z Anglijo je Egipt pripravljen na pogajanja šele po umiku vseh angleških čet z njihovega teritorija, kamor pa Anglija prav v zadnjem času pošilja močne okrepitve, da zaščiti Suez. Tudi perzijska zadeva še vedno straši, ker Teheran ni pripravljen na nobeno popuščanje.

Pred poletom leteče trdnjave mehaniki zadnjič pregledujejo motor

Pred bližnjim zasedanjem OZN, ki se bo začelo 6. nov. v Parizu, je Moskva zopet sprožila svojo znano „mirovno" ofenzivo. Odposlala je noto ZDA, v kateri predlaga, naj bi se obe vladi zavzeli za prekinitev vojne na Koreji in začeli razgovore, ki bi ublažili sovjetsko-ameriška nasprotstva. S te strani je tudi prišel namig, da so severnokorejski delegati sprožili nov predlog na pogajanjih v Pan Mun Jonu, kjer so predložili ustanovitev nevtralne cone, ki bi se raztezala 20 km južno od sedanje bojne črte. Predlog pomeni močno popuščanje od prejšnjega njihovega stališča, ko so zahtevali demarkacijsko črto na 38 sporedniku. Ko se delegati obeh vojsk mirno pogajajo za svoj prestiž, pa trajajo ostri boji še naprej.

Kakor vidimo, obstajajo trenutno tri nevarna žarišča za nove spopade. To so: Koreja, Perzija in Egipt, toda upanje je, da bo zmagal zdrav razum državnikov in da bo končno prišlo do zboljšanja odnosov. Zato je imel prav Trygve Lie, ko je nedavno izjavil, da bo bližnje zasedanje OZN „najvažnejše v zgodovini Združenih narodov".

Kranjski osmošolci na ekskurziji po Jugoslaviji

V začetku oktobra smo odšli kranjski osmošolci na desetdnevno ekskurzijo po Jugoslaviji. Ravnateljstvo I. gimnazije je organiziralo potovanje, da pred odhodom na visoke šole pobliže spoznamo našo širšo domovino in njeno socialistično graditev, da si sami ogledamo plodove večletnih naporov naših delovnih ljudi, to veliko in pošteno delo. Ekskurzije, ki je bila obvezna za vse osmošolce, sta se udeležila razrednika prof. Sonja Strletova in prof. Milan Potokar ter ravnatelj prof. Miha Mohor.

Drugega oktobra smo med živahnim kramljanjem v jutranjem vlaku z veseljem pogledovali skozi okna. Jasno jutranje nebo nam je obetalo krasen dan. V Ljubljani smo dobili svoj vagon, rezerviran za nas vse do Sarajeva. Vožnja skozi Zasavje je bila čudovita. Sava — v soncu srebrna cesta, nas je spremljala skoraj vso pot. Ob dobri volji nam je dan brž minil in bila je že trdna tema, ko smo prispeli v Zagreb. Do odhoda Sarajevčana je bilo še nekaj ur, dovolj, da smo si lahko ogledali glavno mesto bratske republike v svitu luči.

Pozno ponoči smo odpotovali proti Sarajevu. Sonce nas je prebudilo šele na novi mladinski progi, nekje ob reki Bosni. Zaspani smo mežikali skozi okna in opazovali pokrajino. Daleč naokrog širni pašniki, med katere so se tu pa tam vsilile dolge njive koruze. Na obzorju so se gnetli majhni grički, podobni Škofjeloškemu hribovju. Na ravnini, za vrbami in jelšami se je leno vila široka Bosna. Sicer bistra reka, je bila onega jutra vsa kalna, ilovnata in rjava. Srečavali smo številne splavarje, ki so splavljali les iz bosanskih gozdov proti Beogradu. Tu pa tam je stal ob bregu razpadajoč mlin, njegovo leseno kolo se je lenobno sukalo. Po poti jo je mahal star možakar s svojim težko otovorjenim osličem, z obsežnih pašnikov pa so nam med velikimi čredami govedi mahali pastirji in pastirice.

Vlak je hlastal kilometre in kmalu smo zagledali pred seboj staro mesto Doboj. Poleg slokih minaretov, ki spominjajo na orient, kipe v zrak mogočni tovarniški dimniki... Na Dobojski postaji, kjer smo čakali na vlak iz Tuzle, je vrelo ljudi. Pisana oblačila, posebno mahedrave ženske dimije in ozke moške hlače z nabranim punkeljcem na zadnjici, so močno pritegovale naše poglede. In kakšno bogastvo pokrival: od belih šiptarskih čepic, modrih baret in pisanih rut do rdečih fesov, šajkač, titovk in klobukov. Ob progi stoji več belih barak z lepo urejenimi telovadišči, prostorom za odbojko in nogomet — dom graditeljev III. mladinske proge, ki bo povezovala Doboj z Banja Luko.

Nadaljevali smo potovanje. Pokrajina je postajala čedalje bolj slikovita. Številni grički so dolino Bosne stisnili v ozko deber. Posamezne hišice in bajte se tiščijo k strmim bregovom, češpljevi nasadi, zdaj pa zdaj precej raztegnjeni, se širijo preko pobočij. Ko se je dolina nekoliko odprla, smo pred seboj zagledali večje naselje: okrog džamije, stare, s skodlami krite bajte, na bregovih Bosne mogočne moderne zgradbe in nekaj lučajev proč veliki objekti težke industrije. Bili smo v Zenici — v mestu naše črne metalurgije. Vsi smo vedeli, da gradijo tu topilnice železne rude, toda kakšna razlika med predstavami in resnično podobo!

Vlak je hitel in za nami so se zgubljala večja in manjša naselja. Včasih smo se ustavili, več postaj pa smo pustili za seboj. Pri Lašvi smo se srečali z ozkotirnim vlakom, ki pelje v Jajce. Marsikdo med nami ga dotlej še ni videl. Še nekaj ur vožnje, in že smo bili v Sarajevu, srcu Bosne. Presenetila nas je postaja, ki je še v delu, a bo najlepša in najmodernejša v naši državi.

Prvi vtisi iz Sarajeva so bili globoki — noge so se nam globoko pogrezale v mehko blato. Cesta pred postajo namreč še ni dokončana, zato je v dežju vsa blatna, ob lepem vremenu pa se dvigajo za vozili oblaki prahu.

Nastanili smo se v dveh dokaj čednih hotelih. Komaj smo odložili prtljago, smo si že ogledovali zanimivosti tega napol orientalskega mesta: med drugim Principov most, kjer je leta 1914. srbski študent Gavrilo Princip napravil atentat na avstrijskega prestolonaslednika in njegovo ženo, eksotično, edino na Balkanu v arabskem slogu grajeno stavbo — mestno hišo, ki so jo sedaj preuredili v biblioteko. Privlačila nas je tudi stara turška četrt s turškimi trgovinicami, kjer prodajajo vse mogoče orientalske predmete. Izreden dogodek pa je bil za nas, ko smo bosih nog prestopili prag najlepše izmed 79 sarajevskih muslimanskih cerkev — begove džamije. Star vratar, ki nas je peljal v ta Alahov hram, je rad ugodil našim radovednim vprašanjem.

(Konec prihodnjič.)

Trije občni zbori kulturnih društev v Tržiču

V mesecu oktobru se kulturna dejavnost v Tržiču na zunaj ni odražala v nobenem večjem dogodku. Pač pa so na občnih zborih polagali obračune dela v pretekli sezoni in napravili načrte za novo sezono. Široko javnost zadeva v prvi vrsti občni zbor SKUD „Ivan Cankar". Iz poročil vodij sekcij je bilo razvidno, da jim v preteklem letu ni uspelo napraviti toliko kot prejšnja leta. Ovirale so jih mnoge objektivne težave, kot n. pr. pomanjkanje prostora, finančnih sredstev, pa tudi včasih premajhna društvena zavest v članstvu. Vendar je treba priznati, da so prav kulturni delavci Tržiča n. pr. deseto obletnico OF proslavili tako kot malokje. Občni zbor, ki bi se ga sicer moralo udeležiti mnogo več za kulturno delo zainteresiranih ljudi, je vendar prinesel precej pozitivnih zaključkov in smemo upati, da bo novi, nekoliko razširjeni odbor delal v letošnjem letu ob pomoči članstva dokaj uspešneje, kot v preteklem letu.

Ožji krog, to je zgolj profesorje, učitelje in vzgojitelje Tržiča in okolice pa zadeva predvsem občni zbor Kluba prosvetnih delavcev, ki je s tem stopil v drugo leto svojega obstoja. Občni zbor je pokazal, da je klub postal prosvetnim delavcem še večja življenjska potreba, ker jih po reorganizaciji Sindikata prosvet. delavcev njihova strokovna društva ne povezujejo več tako močno. Klub bo še v večji meri kot doslej zbiral svoje člane k diskusijam o šolskih in splošnih pedagoških vprašanjih, pa tudi posredoval predavanja iz raznih drugih znanstvenih strok ter s področja umetnosti. Namen pa ima gojiti tudi družabnost.

Vzgoji tržiške dijaške mladine je posvečeno dijaško kulturno umetniško društvo „Nove Pisanice". Pretekli teden je imelo tudi to društvo svoj drugi letni občni zbor, na katerem so dijaki sklenili obnoviti delo v svojem društvu in izbrali nov odbor. Želimo jim v novem šolskem letu čim več uspeha pri delu! R. J.

Delo ljudske univerze v Škofji Loki bo letos najplodnejše

Pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo prosvetni in drugi kulturni delavci v Škofji Loki, si je zadal sicer težko, toda hvaležno nalogo, uvesti 14 dnevna predavanja, ki naj bodo kvalitetna in privlačna. Delovni načrt je že izgotovljen in LU se bo prvič predstavila ljudstvu 8. novembra s predavanjem dr. Savnika iz Ljubljane, o svojem potovanju po Švici. Zanimivost teme bo tem večja, ker bo pripovedovanje ponazorjeno s skioptičnimi slikami. LU bo izvedla še anketo, da spozna želje poslušalcev in jih v naslednjih predavanjih tudi upošteva.

KNJIŽNICA V NAKLEM BO DOBILA PRIMERNEJŠI PROSTOR

Dokler je vodil knjižnico v Naklem še tov. Poljšak, je bilo vse v redu, dasi smo si sposojali knjige v glavnem le dijaki. Po njegovem odhodu pa je prevzela vodstvo knjižničarka, ki pa ni točno prihajala v ustanovo — morda prav zato, ker je njen prostor neprijeten in neprimeren.

Na občnem zboru KUD Dobrava pa je članstvo sklenilo, da bodo knjižnico zaupali drugemu, dobili primernejši prostor v pritličju stavbe KLO Naklo in uredili tudi čitalnico z radioaparatom. Upajmo, da bo imela odslej knjižnica večje uspehe.

SKUD »TONE ŠIFRER« JE PODAL OBRAČUN

SKUD „Tone Šifrer" v Škofji Loki je 24. oktobra na rednem letnem občnem zboru podal obračun svojega dela v preteklem poslovnem letu in v grobih obrisih nakazal perspektive za prihodnje leto. Občnega zbora se je udeležilo le okoli 70 članov, kar ponovno potrjuje, da mnogi še nimajo čuta odgovornosti do društva in se ne zavedajo, da delo v SKUD ni samo naloga odbora, ampak vseh članov.

Iz poročil je razvidno, da ima društvo 6 sekcij, od katerih je bila v preteklem letu najbolj delavna in najmočnejša gledališka sekcija. Na oder je postavila 8 del, ki jih je uprizorila 43 krat. Za obnovo odra in nabavo inventarja so porabili v tem letu 282.326 din.

Zbor je ugotovil še, da so polagali na razvoj posameznih sekcij premalo pažnje. Zato je tudi glasbena sekcija imela le 8 nastopov, pevska pa je vse leto životarila. Vedno bolj se kaže potreba po pomladitvi pevskega zbora.

Knjižnica je med letom dobila nove prostore in delno nov inventar. Ker je predvidena ponovna selitev v prostore Doma ZB so namreč nabavo inventarja do nadaljnega ustavili. V tekmovaju za 10. letnico ustanovitve OF je prejela knjižnica od IO LPS posebno priznanje in nagrado, ker je dvignila število izposojevalcev za 100 odstotkov.

Občni zbor je v imenu okrajnega odbora LPS pozdravil njegov predsednik, Dušan Bavdek. V jedrnatih besedah je podal nekaj smernic za bodoče delo. Predvsem je poudaril, naj SKUD rešuje vso kulturno problematiko kraja. Ker tudi LP gradi socializem, mora biti SKUD kulturno-politično telo. V nadaljevanju je poudarjal enotnost dela in pravilne odnose med člani društva, katerega bo treba organiz. utrditi. Zato naj bo kritika celotnega dela in dela posameznih sekcij pogosta, a konstruktivna. Predvsem bo treba resno obravnavati vprašanje, kako pritegniti čimveč mladine in jo pametno zaposliti. Ker SKUD še ni proslavil 400 letnice slovenske knjige, naj to čimbolj dostojno slavi v času od 22. do 29. novembra, ko bo v okrajnem merilu Teden kulture.

Sledile so volitve, po katerih je postal predsednik društva tov. Finžgar. Občni zbor se je med razgovorom o blagajniškem poslovanju odločil tudi za plačevanje članarine, ki bo znašala z odraslega člana 5 dinarjev mesečno, za mladinca izpod 18 let pa 1 dinar.

„Oljnice, korenovke, predivnice in hmelj"

Pol stoletja je že minilo, odkar je izšla knjiga, ki je obravnavala vse naše poljske rastline (Rohrman: „Posebno poljedelstvo"). Po vojni so izšle tri knjige, ki opisujejo posamezne kulture (ing. Sadar: „Naše žito" in „Stročnice", ing. Repanšek: „Krompir"), najnovejša knjiga ing. Sadarja pa obravnava vse ostale poljske rastline na naših tleh, kakor jih označuje naslov. V prijetnem slogu nam opisuje avtor knjige „Oljnice, korenovke, predivnice in hmelj" vsako posamezno rastlino od njenega izvora do njene uporabnosti in daje praktične nasvete glede vzgoje. Odličen svetovalec bo knjiga tistim, ki bi radi pridelovali rastline, kakršnih doslej niso (repico, lan, konoplјo, tobak itd.), hvaležno branje pa bo za vsakogar, ki se ukvarja s kmetijstvom ali ga to vsaj zanima. Še posebej bo knjiga zaradi svoje strokovne dognanosti primerna za študij na naših kmetijskih učiliščih od tečajev in nižjih šol do fakultete.

Delo je izšlo v založbi **„Kmečke knjige"** v nakladi 4000 izvodov, je ilustrirano in obsega 356 strani. Cena broširani knjigi je 240.— din, vezani v polplatno 294.— din.

USTANOVNI OBČNI ZBOR „DRUŠTVA STROJNIKOV, STROJEVODIJ IN KURJAČEV" PODODBORA KRANJ

V nedeljo 28. oktobra je bil v stranski dvorani Sindikalnega doma v Kranju ustanovni občni zbor „Društva strojnikov, strojevodij in kurjačev", pododbora Kranj. Občni zbor je otvoril tov. Franc Stanovšek, strojni tehnik pri Toplovodu, tov. Bruno Škrabelj, delovni predsednik pa je nato orisal delo društva strojnikov, strojevodij in kurjačev v stari Jugoslaviji ter poudaril pomen in namen tega društva v socialistični Jugoslaviji. Glavna njegova naloga je sedaj vzgoja kadrov v tej stroki, prav zato tudi društvo ne bo delalo izven sindikalne organizacije.

Po referatu so se vsi navzoči včlanili in nato izvolili 9-članski upravni in 3-članski nadzorni odbor.

„Varujmo se nezgod pri kmetijskem delu"

To je naslov knjige, ki je izšla te dni v založbi „Kmečke knjige". Napisal jo je znani pisec podobnih razprav, Tone Bantan. Knjiga je napisana poljudno in pregledno urejena. V njej bo našel kmetovalec nasvete, kako naj ravna z različnim orodjem od motike in lestve do pluga, s kmetijskimi stroji in električnimi napravami, kako naj oskrbuje živino in kaj naj ukrene, če se pripeti nesreča. Besedilo v knjigi ponazoruje mnogo slik. Delo obsega 92 strani, izšlo je v nakladi 4.000 izvodov, stane pa 89 din.

Uspeli strokovni tečaji v Kamniku

Kamniški okrajni ljudski odbor močno skrbi, da bi njegovi uslužbenci čimprej in čimbolje opravili strokovne izpite. Ob načrtnem in vztrajnem delu ter dobri organizaciji tečajev, uspehi niso izostali. Večina uslužbencev ima že v žepu spričevala o dovršenem strokovnem izpitu. Marsikdo si je včasih domišljeval, da že dovolj zna, in se mu je zato zdel strokovni izpit nepotreben; ko pa se je pripravljal nanj, je odkril v svojem znanju povsod vrzeli. V splošnem so delala pri izpitih največ preglavic vprašanja o naši ljudski ustavi in zakonodaji.

Letošnji tromesečni tečaj finančne stroke v Kamniku je obiskovalo 60 tečajnikov, z uspehom pa dokončalo 54. V treh tečajih za gospodarske pomočnike je bilo 70 tečajnikov, strokovni izpit jih je od teh položilo doslej 60. Prav tako je uspel tromesečni tečaj za komercialiste; absolviralo ga je 24 obiskovalcev. Od 40 tečajnikov administrativne stroke jih je po enomesečnem učenju 37 opravilo izpit. Strokovno kvalifikacijo pa ima tudi 15 tečajnikov — statističnih manipulantov.

Sedaj obiskuje tromesečni tečaj za nižje upravne referente 20 tečajnikov, ki bodo polagali izpite v novembru. Oba zadnja meseca v letu pa bodo polagali izpite nižji planerji, ki imajo sedaj dvakrat tedensko seminar na okrajnem ljudskem odboru.

Skupno je strokovne izpite opravilo že 206 uslužbencev kamniškega OLO.

Zanimivosti

Pred desetimi meseci se je vpisala v Ameriki na univerzo 14 letna Dunajčanka, Gertrude Heller, hči priznanega matematika, ki je pred nedavnim prišel tja.

Dr. Lewis, šef matematične fakultete, je izjavil o Gertrudi, da je tako odgovarjala na vprašanja, kakor študentje z višjo izobrazbo. Dejal je, da na podoben primer v vsem svojem življenju še ni naletel.

Gertrude se je seznanjala z višjo matematiko že z 11 leti. Predvsem je posegala po knjigah, ki jih je spisal njen oče.

Na Škotskem so začeli izdelovati iz ameriških lešnikov novo vlakno, ardil. Strokovnjaki so mnenja, da bo novi proizvod v marsičem vplival na nadaljnji razvoj britanske tekstilne industrije. Ardil je precej cenejši od volne, ki ji je zelo podoben. Že mešanje ardila z volno ba znatno zmanjšalo sedaj visoke proizvodne stroške toplega blaga.

Francoski generalni štab je nedavno naznanil iznajdbo novega „tajnega orožja". So to zavojčki, po velikosti enaki cigaretnim in vsebujejo vino v prahu. Zmešan z vodo, v sorazmerju 1 : 5, je menda prah enavreden vsakemu naravnemu vinu.

Modrosti

Laž je najcenejši nadomestek za pravo domišljijo.

Delo ne zagreni življenja, pač pa ga zagreni brezdelje.

Samomorilec je toliko pogumen, da je strahopeten.

ZANE GREY

Tam, kjer sonce zahaja ...

23

Stvar je začela postajati vroča. Rock je zbral vse sile, čeprav mu je bilo jasno, da med tem fantom in njim ne bo možno sožitje.

„Ali bi bili tako ljubeznivi in mi povedali, če je kdo od drugih Prestonovih gospodov doma?"

Ta Rockova trdovratnost je strašno ujezila Asha — toda tega ni pokazal. Kakor se ni znal oblvadati v pijanosti, se je krepko držal na vajetih, ko je bil trezen.

„Prav — če res hočete vedeti", je dejal. „Vseh trinajst ljudi je doma in jaz govorim v imenu vseh, ko vas zdajle prosim, da se poberete po cesti naprej."

„Zakaj ste tako nevljudni? Saj se ne poznava — torej vas nikakor nisem mogel užaliti!"

Ash ni odgovoril ničesar, le nepotrpežljivo je zamahnil z roko.

„Prav — storite, kar hočete", je neprijazno odgovoril Rock, ki je bil že na koncu s svojo močjo nad sabo. „Bom kar sam pogledal, če so tudi ostali člani vaše družine tako pobalinski do tujca, kot ste vi."

S temi besedami se je pognal s sedla. K sreči pa so se prav v tem trenutku zaslišali težki koraki po pesku in globok prijeten glas:

„Hej, Ash — s kom pa se pogajaš tako dolgo?"

Kot blisk se je Ash obrnil na pragu in skočil nazaj v hišo, za sabo pa je ves razburjen zaloputnil vrata. Rock se je obrnil k možu, katerega prihod mu je bil v veliko olajšanje. Mož je bil velik in močan — in ne samo njegova obleka, temveč prav vse je glasno govorilo, da je pravi farmar. Na prvi pogled je Rock videl, da je to oče Thee in Rangea Prestona, medtem ko ni bil Ashu prav v ničemer podoben. Nekako petdeset let mu je moralo biti. Njegov obraz je bil brez gub in še kar lep, čeprav so ga rezale ostre poteze. Mogočna, v naprej potisnjena brada in polne ustnice pa so mu dajale nekaj razumnega, samozavestnega.

„Sodim, da vas Ash ni sprejel s preveč odprtimi rokami, tujec, kaj?" je dejal.

„Ne — tega pa res ne morem trditi ... Ste vi Gage Preston?"

„Ta sem, mladi mož! Ste hoteli govoriti z menoj?"

„Tako je — pa mi je bilo rečeno, da vas ni doma."

„Ash je tak kozel!" je odvrnil farmar kar vidno dobre volje. „Vsakokrat, ko pride kak kovboj tu sem, mu pripoveduje, da razsajajo pri nas črne koze ali kakšna druga nalezljiva bolezen. — Je pač prekleto nedružaben — toda po njem ne smete soditi vse naše družine!"

„Prav na tej točki sva se pravkar sprla", je odgovoril Rock smehljaje. V Gageu je takoj spoznal pravega moža zapada in stare šole.

„Upam, da vas ni ozmerjal s konjskim tatom! Vašega belca smo namreč videli še včeraj pri Lessliju."

„Ne — tako daleč pa ni šel, čeprav si je morda to mislil. V resnici pa sem konja kupil od Lesslija."

„Čudovita žival — naravnost nevoščljiv bi vam lahko bil človek zanjo", je dejal Preston in tolkel s svojimi mogočnimi dlanmi po belčevih bedrih.

„Hej, Tom!" je zaklical mlademu, suhljatemu človeku, ki se je prikazal izza hiše. „Primi konja in ju pelji v hlev. Prtljago spravi v prazno hišo — saj veš, kam ... Mislim, dragi tujec, če ste že razjahali, boste menda stopili tudi nekoliko bliže?"

Rock se je priklonil in je stopal za farmarjem k sosednjemu poslopju, dvojni stavbi, ki je napravila nanj silen, slikovit vtis s svojo mahovito streho, širokimi žlebovi, okroglo odprtino vrat in zasenčujočimi smrekami okrog ... Prva stavba je bila, kar je Rock videl na prvi pogled, zidana za kuhinjo, v drugi pa so visela rogovja jelenov in srn — pa sedla in kože. Miza in nekaj klopi pred vrati so dokazovale, da tu Prestonovi jedo.

„Sodim, da bo bolj prijetno, če sediva zunaj", je dejal Preston, in ga je z roko povabil k mizi. „Kako ste že rekli, da vam je ime?"

„Sploh vam ga še nisem povedal — oprostite", je smeje odgovoril Rock. Razlika med očetom in sinom ga je naravnost osvežila.

„Thea mi ga namreč tudi ni povedala!", je nadaljeval farmer. „Mislim le, da ste vi tisti mladi človek, ki je bil tako ljubezniv in postrežljiv do nje, obenem pa, ki je nekaj takega dejal, da je Asha spravil iz ravnotežja."

TEDENSKA KRONIKA

PREJELI SO ODLIKOVANJA

26. in 27. oktobra je predsednik Izvršnega odbora OLO Kranj-okolica, tov. Babič, na svečan način izročil našim zaslužnim in požrtvovalnim zdravstvenim in kulturnim delavcem visoka odlikovanja, s katerimi jih je nedavno odlikoval prezidij Ljudske skupščine LRS. Odlikovanja so prejeli:

dr. Valentina Strnad, zdravnica iz Železnikov, red dela II. stopnje; dr. Marija Bračko, zdravnica iz Škofje Loke, red dela III. stopnje; Ana Pretnar, babica v Kranju. prof. Stanko Hribernik, ravnatelj gimnazije v Škofji Loki, Alojz Jeglič, upokojeni učitelj v Dražgošah in Stane Costa, predmetni učitelj na gimnaziji v Tržiču, pa medaljo dela. — Čestitamo!

LJUDSKA MILICA NAJ ORGANIZIRA PATROLNE OBHODE PO ŠKOFJI LOKI

V zadnjem času so zmeraj bolj pogosti ponočni nemiri po škofjeloških ulicah in trgih. Zlasti ob sobotah in nedeljah z alkoholom nasičeni nadlegujejo mirne Ločane na cesti, s posnemanjem živalskih glasov pa motijo speče. Mnenja smo, da tako početje vsekakor ni v ugled našemu mestu. Želeti bi bilo, da izvedejo organi Ljudske milice večkrat patrolne obhode po mestu in nepremišljene vročekrvneže poučijo, da je dostojno vedenje nujna dolžnost in potrebna vrlina vsakega našega državljana.

MOČNA NARAVA ALI SLABA ZDRAVILA?

V internatu Tekstilnega tehnikuma v Kranju je gojenka trgovske šole **Eva Razinger** prejšnji teden zaužila hkrati 20 tablet za pomirjenje živcev. Ne, da bi napravila samomor, ampak, da bi ublažila zobobol. Posledice so bile kaj čudne. Dva dni jo je bolela glava, tretji dan pa se je brez vsake zdravniške pomoči vrnila v šolo čila in zdrava.

Telesna odpornost tega dekleta, ki je použilo zdravila brez vode, je presenetila ne samo dijake, ampak ves profesorski zbor. Ali je mogoče, da pri tolikih tabletah ostane nekdo še pri življenju, če vsebujejo to, kar bi morale?

Morda bi nam na to lahko odgovoril eden od naših zdravnikov?

Izpred sodišča

DVAKRATNA „OBDARITEV"

Skoraj bo leto dni od zadnje Novoletne jelke, a v vaseh nad Kamnikom še zmeraj govore o njej. Skraja se je samo šušljalo, da otroci niso dobili vsega, kar jim je bilo namenjeno, kočno je prišla resnica na dan, tako nelepa, da se je moralo celo sodišče ukvarjati z njo.

„Novoletno jelko" so si namreč priredili tudi odrasli in sicer v Velikih Lašnih, na domu Antona Borštnarja, iniciatorja obdaritve odraslih. „Prireditev" je bila zaključena: samo za organizatorje otroške Novoletne jelke. Ker je bila zaključena, je tudi na veliki zvon niso obešali. Slaščic sicer ni bilo med darili, zato pa več drugih koristnih reči: 30 m tekstilnega blaga, 10 ženskih rut, 11 robcev in da ne bi med delom preveč oslabeli, še 16 kg salame.

Le kdo bi ob mikavnih darilih pomislil, da je bilo blago namenjeno revnim šoloobveznim otrokom z Vranje peči, Palovč, Velike in Male Lašne? Namesto „obdarovancev" pa so mislili drugi in se zgražali zlasti, ker so ti izrabljali zaupanje OF in AFŽ, ki sta jim zaupala organizacijo Novoletne jelke.

Pred kratkim je organizatorje „Novoletne jelke" obdarilo še kamniško sodišče in sicer Antona Borštnarja s 6 meseci zapora, Oražma s 4 meseci. Franca Vodlana s 3 meseci in Angelo Šuštarjevo z enim mesecem in pol zapora.

POPRAVEK

V 42. številki smo objavili članek „Posilil je mladoletno deklico". Podatki so nekoliko netočni. Tov. Šelhaus iz Škofje Loke ni bil obsojen zaradi posilstva, ampak zaradi nečistega dejanja.

V. REDNO ZASEDANJE OLO KAMNIK bo v soboto 3. novembra s pričetkom ob 8.30 uri v kinomatografski dvorani.

Pozaprta je nevarna družbica tatov, ki je kradla v Kranju s hodnikov, vež in lokalov električne žarnice in stikala ter jih nato preprodajala. Razen tega je izvršila tudi več manjših vlomov in tatvin, spomladi leta 1949 pa oropala nekega pijanca pred lokalom „Zlata riba". Vsi grehi še niso prišli na dan, zato so imena tatov še v tajnosti. Vsi, ki so jim zmanjkale žarnice, stikala in podobno, pa lahko zasledovalcem mnogo koristijo s prijavo tatvine in škode. Javijo naj Notranjemu odseku mesta Kranja.

Nepošten trgovec prišel pod ključ. — Stevan Filipovič, nameščenec Preskrbe v Kranju, v Prešernovi ulici, je pogosto potrošnike ozmerjal in opsoval, če so le kaj — čeprav upravičeno — pripomnili glede slabe mere. Tisti, ki imajo pravico, so namreč odkrili, da je imel tehtnico skrivaj obteženo. Razen tega je v svoji trgovini prodajal po visokih cenah električne spirale in različne ukradene predmete. Zdaj čaka v zaporu, da pride pred sodišče.

Razgrajači. — V noči med soboto in nedeljo so se na kranjskih ulicah zopet pojavili kaj bučni in razposajeni veseljaki. Alojz Jelenc s Primskovega je igral na harmoniko, Stane Kašman z Zlatega polja pa si je hrupno požvižgaval. Da bi Kranjčani ne zaspali, je poskrbel tudi Bruno Pajk. Mar bo res treba nabaviti posebne — oprostite — nagobčnike za se tiste, ki odhajajo po polnoči okajeni iz lokalov in zapadajo v stenične afekte?

Spominski dnevi

6. novembra 1943. — 1. četa Gorenjskega odreda napade skupino Nemcev pri Ločnici — Medvode.
7. novembra 1917. — Velika oktobrska socialistična revolucija.
7. novembra 1944. — Smrt generala Franca Rozmana — Staneta.

Dežurna služba

Od 3. novembra dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Ivan Vidmar, tel. 268. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Kino

„Storžič" Kranj: 1. do 5. nov. nemški film „Ljubezen ni igrača".

„Svoboda" Stražišče: 2. do 5. nov. amer. film „Nevesta naprodaj".

Škofja Loka: 2. do 4. nov. ameriški film „Hrepeneča vdova".

Potujoči kino pri okr. odboru OF Kamnik predvaja ameriški film „Zimska zgodba" 2. novembra ob 19. uri v Vrhpoljah; 3. novembra ob 19. uri v Krumperku; 4. novembra ob 15. uri v Krašnji; 4. novembra ob 18. uri v Prevojah; 6. novembra ob 19. uri v Bukovici; 7. novembra ob 19. uri v Duplici; 8. novembra ob 19. uri v Vodicah; 9. novembra ob 19. uri v Radomljah.

Objave

Pozivamo vse mladince, rojene leta 1933, ki stanujejo na območju MLO Kranj, da se zglase do 5. novembra od 8—12. ure na MLO, soba 16, pri referentu narodne obrambe, zaradi vpisa v evidenčno knjigo.

Za pravilno in pravočasno javljanje so odgovorni starši, oskrbniki oz. uprave podjetij. — Iz pisarne tajništva MLO Kranj.

OTVORITEV DOMA NA KRVAVCU preložena na nedeljo 11. novembra.

Planinsko društvo Kranj

Mali oglasi

Prodam nov, levi štedilnik za vzidavo. Naslov v upravi lista.

Absolvetka administrativne šole z znanjem strojepisja in stenografije želi službe v Kranju. Naslov v upravi lista.

Preklicujem delavsko knjižico št. 1384293. Fajfar Janko, Ljubljana.

Šivalni stroj „Grützner" in rabljen štedilnik prodam; zamenjam kuhinjsko omaro za tehtnico. Naslov v upravi lista.

Preklicujem bloka št. 16418 in 16419, izdana v „Zvezdi" Kranj na ime Malovič, Kranj.

ŠAH

ŠAH NA TEKSTILNEM TEHNIKUMU

Preteklo nedeljo so v dijaškem domu Tekstilnega tehnikuma odigrali šahovski brzoturnir za mesec oktober. Sodelovalo je 22 igralcev dijaškega doma. V finalnem tekmovanju je sodelovalo 10 igralcev, ki so dosegli sledeča mesta: 1. Dokl 9 točk; 2. Jakšič 7½ točk; 3. Dolinšek II. 5½ točk; 4. Stivan 4½ točke in 5. Dolinšek I. 4 točke. Vsi igralci so pokazali dobro igro in bi se ob večkratnem tekmovanju in šahovskem študiju lahko razvili v dobre igralce. V dijaškem domu je v načrtu tak brzoturnir vsak mesec. ID

Priprave na Teden tehnike

V Kranju

Na zadnji seji mestnega odbora Ljudske tehnike v Kranju, kateri so prisostvovali zastopniki posameznih klubov in množičnih organizacij, so se temeljito pogovorili, kako bi čimbolje izvedli letošnji Teden tehnike.

Prireditveni odbor, ki dela v tesni povezavi s Svetom za prosveto in kulturo MLO, ima polne roke dela. Njegova naloga je, da dobro seznani mladino na srednjih, strokovnih in osnovnih šolah s tehniko in tehničnimi problemi. Po šolah bodo v tem času predavanja, ekskurzije v tovarne, predvajali bodo tudi različne strokovne filme. Pri organiziranju vsega tega sodelujejo tudi množične organizacije.

Zastopniki klubov in organizacij so ugotovili, da so prav v Kranju vsi pogoji, da v Tednu tehnike od 4. do 10. novembra lahko prikažejo razvoj tehnike, nove izume in podobno, saj je v različnih tovarnah dovolj strokovnjakov. V izložbenih oknih v mestu pa bi lahko prikazali nove izdelke, proizvodne postopke in tehnična sredstva, delo klubov. Marsikaj zanimivega bi lahko pokazale tovarne Iskra, Inteks, Sava, Standard pa tudi manjše. Strokovnjaki iz omenjenih tovarn, racionalizatorji in novatorji naj bi se vključili v predavateljski aktiv in seznanjali laike z njihovimi uspehi in izumi.

Pričakujejo, da se bodo vse organizacije Ljudske tehnike v Kranju — radioamaterji, kino- in fotoamaterji, Pomorsko-brodarsko in Elektrostrojno društvo in tudi ostali vključili po vzgledu Avto-moto društva, ki že pripravlja za Teden tehnike patrolne vožnje in podobno, s čimer bo prikazalo svoje dosedanje delo. Mestni odbor Ljudske tehnike pa bo v tem času organiziral klube LT po tovarnah, kjer teh še ni, a so dani pogoji. Ž. A.

in v kamniškem okraju

Ob pripravah na Teden tehnike se v kamniškem okraju držijo gesla „Tehniko tudi na vas". Da bi jo vaškemu ljudstvu res približali, bodo organizirali po vseh večjih vaseh strokovna predavanja, povezana s poučnimi filmi. Razen tega bodo odšle v Tednu manjše skupine iz osnovnih organizacj LT in tovaren zlasti v KDZ in na državna posestva, popravljale stroje in hkrati poučevala naše kmetovalce o pravilni negi in čuvanju poljedeljskih strojev.

Dobro se bodo odrezali v Tednu tehnike mladi domžalski radio in fotoamaterji, ki bodo doma razstavili svoje prve izdelke — več detektorjev, zvočnikov in drugih tehničnih priprav ter vrsto umetniških fotografij.

V Kamniku in Domžalah pa bodo organizirali centralna predavanja LT prav tako s poučnimi filmi o tehniki. Kamnik bo celo ozvočen, da bodo ljudi po mikrofonu seznanjali s potrebnim znanjem o tehniki.

Niti na pionirje ne bodo pozabili. Razen tehničnih filmov in predavanj bodo organizirali različne ekskurzije najmlajših v tovarne.

V pripravah so dosegli — predvsem po zaslugi Otona Vibihala, Toneta Pezdirja, Antona Bukovca in Kristana Pestotnika — že lepe uspehe. Grajati pa je treba tiste člane pripravljalnega odbora, ki kljub večkratnim opozorilom in vabilom niti na seje ne pridejo.

KAVARNA ALI PROSTOR ZA TRENING?

V nedeljo, 28. oktobra zvečer so prišli v „Evropo" v Kranju domači lovci, verjetno proslaviti uspeh ali neuspeh lova na lisico. Že prej vinjeni, so znova prijeli za kozarce. Seveda vse to ni ostalo brez posledic. Čedo Grohan, nameščenec v „Obutvi", je nenadoma „izstrelil" kozarec, ne na divjačino, ampak v gosta Petra Dovjaka, ki pa „strelca" ni opazil. (Sumničil je Ladota Pečenka.) Krivca so Dovjaku odkrili člani okestra, kar jim je Grohan zelo zameril. Znesel se je nad njimi z domačimi in tujimi kletvicami, jim grozil, za zaključek pa zagnal pepelnik v Jankoviča, uslužbenca hotela, ki je hotel vse pomiriti. Godci so nato užaljeni zapustili kavarno, kmalu za njimi pa so odšli tudi gostje, ogorčeni spričo takega početja v kavarni.

Smatramo za potrebno, da MLO ob takih incidentih pokliče krivce na zagovor in jih tudi primerno kaznuje, da se kaj podobnega ne bo več zgodilo.

Nekaj besed o stražiškem vodovodu

Najdejo se ljudje, ki v Kranju in okolici hote ali nehote širijo vesti, češ da bodo morali novozgrajene rezervoarje pri stražiškem vodovodu podreti, ker so razpokali, in postaviti nove. Pravijo tudi, da za vodovod ne bo potrebnih cevi, da bo voda neužitna, ker je vodnjak preblizu Save in podobno. Vse govorice pa so popolnoma neutemeljene. Na rezervoarjih ni opaziti nobenih razpok, treba pa bo opraviti še nekaj manjših del in položiti drenažne cevi za odtok talne vode, ki se nabira ob deževju nad zbiralnikom. Nato pa bodo položili vodovodne cevi. Nekaj jih je že pripravljenih, druge pa bodo še dobavili.

Napredujejo pa tudi dela pri vodnjaku na Gorenji Savi, ki bo dovajal po rezervoarju Stražišču in okolici vodo, čez čas pa celo domačijam v bližini Škofje Loke na eni in do Mavčič na drugi strani. Z zbiralnikom bo povezan tudi kranjski vodovod. Vodnjak ima premera dva metra, v globino pa so ga doslej izkopali že preko 6 m. Vsi dosedanji poizkusi so dokazali, da je voda dobra. Tudi količina bo zadostovala, tako da se v bodoče ne bo treba bati suše, kar so doslej v Stražišču, zlasti na Kalvariji, močno občutili.

Ko bodo dela končana in bodo dobili Stražiščani in ljudje iz okol. potrebno pitno vodo, bomo šele videli, kolikšne vrednosti je ta objekt za nas vse. Nergačem svetujem, naj pridejo v prostih urah na gradbišče, da si bodo ogledali v koliko so govorice, ki jih širijo, resnične. Morda jih bo ogled navdušil in bodo celo za kramp prijeli, da bo delo čimprej končano!

Nove družine in grobovi

V Kranju so se 27. oktobra poročili:

Ivan Sorčič, Predoslje in Angela Jeraj, Britof; Albert Korinšek, Jezersko in Frančiška Oblak, Kranj; Maksimilijan Skuber in Olga Smrtnik, Jezersko; Anton Kalan, Drulovka in Rozalija Krmelj, Kranj.

V Kranju so v oktobru umrli:

Mihael Nežmah, žel. upokojenec, star 79 let; Marija Zupan, delavka, stara 62 let; Milan Drinjakovič, sin šoferja, star 6 mesecev; Jožefa Fegic, roj. Štokelj, zasebnica, stara 70 let; Janez Krivec, sin mizarja, star 14 dni.

....FIZKULTURA IN ŠPORT

KOROTAN : LJUBELJ 4:3 (4:1)

Preteklo nedeljo sta odigrala v Tržiču prijateljsko tekmo kranjski Korotan in domači Ljubelj. Zaradi zmračitve so jo predčasno končali z rezultatom 4:3 (4:1) za Korotan. Domači so dobili za to tekmo ojačenje v nogometaših — vojaških novincih, ki so se dobro obnesli, Korotan tudi sedaj ni prikazal igre, kakršno bi moral, če še nadalje pretendira na najvišji naslov — nogometnega prvaka Slovenije. Sodnik Novak je bil srednje dober.

LAHKOATLETSKO TEKMOVANJE

TD Kranj je 28. oktobra organiziralo lahkoatletsko tekmovanje, na katerem je sodelovalo okoli 30 atletov. TD namerava namreč ustanoviti novo lahkoatletsko sekcijo, v katero bodo vključeni po možnosti vsi kranjski atleti. Sodelovali so atleti iz „Iskre", Tekstilnega tehnikuma, gimnazije, Gumarske šole in študentje. Tekmovanje je dobro vodil prof. Ošina.

Rezultati. — **Moški: tek na 100 m:** Zupan (Žel. Ljubljana) 12,1; **200 m:** Zupan (Žel. Ljubljana) 25,3; **1500 m:** Strnad (TT) 4,52; **skok v daljino:** Zupan (univ.) 5,76 m; **skok v višino:** Zupan (univ.) 1,68 m; **krogla:** Jakšič (TT) 12,14 m. **Ženske: tek na 60 m:** Stanovnik (Gum. šola) 9,8; **skok v višino:** Košir (Gum. šola) 1,18; **skok v daljino:** Košir (Gum. šola) 4,10 m; **krogla:** Malovič (TT) 10,01 m.

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Telatko Marijan. — Naslov uredništva in uprave: Kranj, Ljubljanska cesta 1/II. — Telefon št. 475. — Izhaja vsak četrtek. Ček. položnice 624-90200-7. — Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj 4448 5158